

NOTĂ: Versiunea în limba originală a acestei pagini a fost modificată recent. Versiunea lingvistică pe care o consultați acum este în lucru la traducătorii noștri.

Swipe to change

croată

Legislația națională

Croația

Constituția Republicii Croația

Constituția Republicii Croația

Constituția Republicii Croația din 22 decembrie 1990 (denumită în continuare „Constituția din 1990”), prin adoptarea noii ordini constituționale din 1990, definește componența Curții Constituționale a Republicii Croația (denumită în continuare „Curtea Constituțională”), precum și natura și limitele competențelor acesteia.

În temeiul Constituției din 1990:

Curtea Constituțională este formată din 11 judecători aleși de Camera Reprezentanților, pe baza unei propuneri din partea Camerei Cantoanelor din Parlamentul Republicii Croația, cu un mandat de opt ani, din rândul experților juridici eminenți, în special judecători, procurori, avocați și profesori universitari de drept;

Curtea Constituțională își alege președintele pentru un mandat de patru ani; judecătorii Curții constituționale nu pot exercita nicio altă funcție publică sau activitate profesională;

judecătorii Curții Constituționale beneficiază de aceeași imunitate ca și deputații în parlamentul croat;

un judecător al Curții Constituționale poate fi revocat înainte de expirarea mandatului pentru care a fost ales în cazul în care judecătorul solicită acest lucru, dacă este condamnat la o pedeapsă cu închisoarea sau în cazul în care Curtea Constituțională însăși constată că acesta este în incapacitate permanentă de a-și îndeplini funcția.

Conform Constituției din 1990, Curtea Constituțională avea următoarele competențe de bază:

pronunțarea de hotărâri cu privire la conformitatea legilor cu Constituția și la invalidarea acestora în cazul constatării neconstituționalității lor;

pronunțarea de hotărâri cu privire la conformitatea cu Constituția și cu dispozițiile de drept a altor acte legislative și invalidarea sau anularea oricăror alte acte legislative în cazul constatării neconstituționalității sau a nelegalității lor;

protejarea drepturilor și a libertăților omului și ale cetățeanului prevăzute de Constituție în cadrul acțiunilor formulate printr-o plângere privind neconstituționalitatea;

pronunțarea de hotărâri cu privire la conflictele de competență între organisme legislative, executive și judiciare;

supravegherea constituționalității programelor și a activităților partidelor politice și, eventual, interzicerea activității acestora, în cazul în care programele sau activitățile lor reprezintă un pericol de încălcare a ordinii constituționale democratice, a independenței, a unității și a integrității teritoriale a Republicii Croația;

supravegherea constituționalității și a legalității alegerilor și referendumurilor republicane, precum și soluționarea cazurilor de contencios electoral care nu intră în competența instanțelor judecătorești;

la propunerea Guvernului Republicii Croația, constatarea situației în care președintele republicii este în incapacitate permanentă de a-și îndeplini funcția, caz în care atribuțiile președintelui republicii sunt temporar asumate de președintele parlamentului croat;

în cadrul acțiunilor formulate de o majoritate de două treimi din numărul membrilor în Camera Reprezentanților din parlamentul croat, adoptarea de hotărâri, cu votul unei majorități de două treimi din numărul total de judecători, cu privire la suspendarea președintelui republicii. În cazul în care Curtea Constituțională susține suspendarea, mandatul președintelui republicii încetează în temeiul Constituției.

Constituția din 1990 prevedea, de asemenea, că o lege constituțională avea rolul de a reglementa condițiile pentru alegerea judecătorilor Curții

Constituționale, precum și încetarea mandatului acestora, condițiile și termenii de inițiere a procedurii de control al constituționalității și al legalității,

procedura de adoptare a hotărârilor Curții și efectele lor juridice, protecția libertăților constituționale și a drepturilor omului și ale cetățeanului, precum și alte aspecte importante pentru îndeplinirea funcțiilor și a activității Curții Constituționale. Constituția din 1990 prevedea, de asemenea, că această lege constituțională trebuia să fie adoptată prin procedura prevăzută pentru modificarea Constituției.

Începând din 1990, nicio lege izvorâtă din ordinea constituțională a Republicii Croația, în afara legii constituționale privind Curtea Constituțională a Republicii Croația, nu a trebuit să fie adoptată prin procedura stabilită chiar prin Constituție, altfel spus căreia Constituția îi conferă forță constituțională. Aceasta este o expresie clară a importanței și a rolului pe care îl deține controlul constituțional în ordinea juridică a Republicii Croația.

În conformitate cu Constituția din 1990, în martie 1991, parlamentul croat a adoptat prima Lege constituțională privind Curtea Constituțională a Republicii Croația (denumită în continuare „legea constituțională din 1991”), care extinde în continuare competențele Curții Constituționale prevăzute de Constituția din 1990.

Prima modificare a Constituției din 1990 a avut loc la sfârșitul anului 1997, când a fost adoptată Legea constituțională privind modificarea și completarea Constituției Republicii Croația. Niciuna din dispozițiile Constituției din 1990 care reglementează competențele Curții Constituționale nu a făcut obiectul acestor modificări și completări. În septembrie 1999, Parlamentul a adoptat o nouă Lege constituțională privind Curtea Constituțională a Republicii Croația (denumită în continuare „legea constituțională din 1999”).

A doua modificare a Constituției a avut loc la sfârșitul anului 2000, când a fost adoptată Modificarea Constituției Republicii Croația. Prin aceste modificări ale Constituției, competențele Curții Constituționale au fost lărgite în mod considerabil, iar numărul de judecători a fost mărit de la 11 la un total de 13. Pe lângă competențele stabilite deja în Constituția din 1990, Curții Constituționale i-au fost conferite următoarele noi competențe:

revizuirea constituționalității unei legi, precum și a constituționalității și a legalității altor reglementări care nu mai sunt în vigoare, cu condiția că între data la care au ieșit din vigoare și până la data la care a fost depusă cererea sau propunerea de inițiere a procedurii să nu fi trecut mai mult de un an;

monitorizarea punerii în aplicare a constituționalității și a legalității și informarea Camerei Reprezentanților din parlamentul croat cu privire la orice tip de neconstituționalitate și de nelegalitate constatate;

în cazul în care constată că un organism competent nu a emis un regulament pentru executarea dispozițiilor Constituției, ale unor legi și alte reglementări în condițiile în care avea obligația de a face acest lucru, Curtea Constituțională trebuie să informeze Guvernul Republicii Croația și, în cazul regulamentelor care ar fi fost emise de către guvern, ea trebuie să informeze Camera Reprezentanților din parlamentul croat;

adoptarea, la propunerea Guvernului Republicii Croația, a unei hotărâri prin care președintele parlamentului croat își asumă temporar atribuțiile președintelui republicii, în cazul în care președintele republicii se află în imposibilitatea de a își exercita atribuțiile pe o perioadă de timp mai îndelungată, pe motive de boală sau de incapacitate de muncă și, în special, în cazul în care președintele republicii nu este în măsură să decidă cu privire la delegarea sarcinilor sale unui înlocuitor *ad-interim*;

aprobarea prealabilă a deținerii președintelui republicii sau a inițierii urmăririi penale împotriva acestuia;

adoptarea unei decizii cu privire la recursul împotriva unei decizii a Consiliului Național al Magistraturii de demiterea unui judecător și adoptarea unei decizii cu privire la recursul împotriva unei decizii a Consiliului Național al Magistraturii privind responsabilitatea disciplinară a unui judecător, în ambele cazuri în termen de 30 de zile de la data depunerii recursului (decizia exclude dreptul la o plângere constituțională).

A treia modificare a Constituției din 1990 a avut loc la începutul anului 2001. Aceste modificări sau completări nu au afectat dispozițiile constituționale din 2000, prin care competențele Curții Constituționale au fost extinse considerabil în comparație cu competențele sale prevăzute de Constituția din 1990. Acestea doar au aliniat terminologia existentă în acea parte a Constituției referitoare la Curtea Constituțională cu cea utilizată în Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. În plus, toate trimiterile la Camera Reprezentanților și la Camera Cantoanelor din Parlamentul Croației au fost eliminate din prevederile Constituției referitoare la Curtea Constituțională, deoarece, conform modificărilor aduse Constituției în 2001, parlamentul național a devenit unicameral (Camera Cantoanelor a fost desființată, iar prevederile referitoare la Camera Reprezentanților au fost înlocuite cu dispoziții referitoare la parlamentul croat).

În martie 2002, Legea constituțională de modificare și de completare a Legii constituționale privind Curtea Constituțională a Republicii Croația a fost adoptată, textul legii constituționale din 1999 fiind adaptat în conformitate cu competențele extinse ale Curții Constituționale stabilite prin Modificarea Constituției din 2000. Aceasta este încă în vigoare.

Controlul constituțional a fost introdus în Republica Croația în 1963, iar Curtea Constituțională și-a început activitatea în 1964.

Controlul constituțional în Republica Croația poate fi împărțit în două perioade istorice:

controlul constituțional în fosta Republică Socialistă Croația, în perioada 1963-1990, perioadă în care Croația a fost una dintre cele șase republici federale care au constituit fosta Republică Socialistă Federativă Iugoslavia (denumită în continuare „RSFI”);

controlul constituțional în Republica Croația începând din 1990 și până în prezent – perioada de după obținerea autonomiei și independenței Republicii Croația.

Cele mai importante legi în materie penală

Drept penal:

Codul penal

Codul de procedură penală

Legea privind delictele

Legea privind tribunalele pentru minori

Legea privind protecția persoanelor cu tulburări psihice

Legea privind anularea termenelor de prescripție pentru obținerea de profituri pe timp de război și pentru infracțiuni comise în condiții de tranziție economică și de privatizare

Legea privind despăgubirile financiare acordate victimelor infracțiunilor

Legea privind răspunderea pentru infracțiuni a persoanelor juridice

Legea privind amnistia

Legea privind procedura de confiscare a profiturilor obținute din săvârșirea de infracțiuni și delict

Legea privind consecințele juridice ale condamnărilor, ale dosarelor judiciare și ale reabilitării

Legea privind eliberarea condiționată

Cele mai importante legi în materie civilă, comercială și administrativă

Drept civil:

Legea privind executarea

Legea privind arbitrajul

Legea privind asistența judiciară gratuită

Legea privind certificarea

Legea privind concilierea

Legea privind succesiunea

Legea privind obligațiile civile

Legea de procedură civilă

Legea privind proprietatea și alte drepturi reale

Legea privind închirierea și cumpărarea de spații comerciale

Legea privind cadastrul

Legea privind răspunderea Republicii Croația pentru prejudicii cauzate în fosta Republică Socialistă Federativă Iugoslavia (RSFI), pentru care RSFI a fost răspunzătoare anterior

Legea privind răspunderea Republicii Croația pentru prejudicii cauzate de membrii forțelor armate croate și de membrii forțele de ordine croate în timpul războiului pentru independența Croației

Legea privind răspunderea pentru prejudicii cauzate de acte de terorism și demonstrații publice

Legea privind interdicția de transfer al dreptului de dispoziție și de utilizare a anumitor bunuri imobile aflate în proprietatea statului către alți utilizatori sau în proprietatea unor persoane fizice și juridice

Legea privind negarea dreptului anumitor persoane juridice de dispoziție și de preluare a unor bunuri în Republica Croația

Legea privind soluționarea conflictelor de legi în ceea ce privește reglementările altor țări care vizează relații specifice

Drept comercial:

Legea privind falimentul

Legea privind societățile comerciale

Legea privind grefa

Legea privind introducerea societății anonime europene (SE) și a Grupului European de Interes Economic (GEIE)

Drept administrativ:

Legea privind exproprierea

Legea privind exproprierea și acordarea de despăgubiri

Legea contenciosului administrativ

Legea privind compensarea bunurilor confiscate în timpul regimului comunist iugoslav

Normele și tratatele internaționale referitoare la aplicarea Legii privind compensarea bunurilor confiscate în timpul regimului comunist iugoslav

Ultima actualizare: 22/08/2016

Versiunea în limba națională a acestei pagini este gestionată de statul membru respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Comisia Europeană declină orice responsabilitate privind informațiile sau datele conținute sau la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.